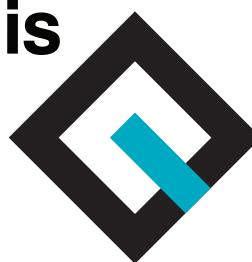

Aanvraag meerjarige activiteitsubsidies
2017-2020

BOT

&

productiehuis
oost-nederland

AANVRAAG MEERJARIGE ACTIVITEITENSUBSIDIE BOT 2017-2020

Inleiding

1. Korte typering van de organisatie	7
1.1 Missie en doel	9
1.2 Kernactiviteit	9
1.3 BOT in transitie	10
2. Artistieke uitgangspunten, signatuur en beschrijving activiteiten	11
2.1 Artistieke uitgangspunten, de BOT-methode	11
2.2. Ambitie 2017-2020: naar een duurzame praktijk	12
2.3. Verdieping 2017-2018 en verder	14
2.4. Activiteiten 2017 en 2018: producties en verdieping	15
2.5. Activiteiten 2019 en 2020	19
2.6. Overige activiteiten 2017 en 2018	20
3. Plaats in het culturele veld	21
3.1. Typisch Nederlands en toch internationaal	23
3.2. Positie ten opzichte van verwante instellingen	23
3.3. Samenwerkingsverbanden binnen en buiten de podiumkunsten	23
4. Ondernemerschap	25
4.1. Bedrijfsvoering en financiering	25
4.2. Publieksbenadering: BOT is anders	26
5. Spreiding	32
6. Bijdrage talentontwikkeling	33
7. Toelichting op begroting, dekkingsplan en kengetallen	34

Inleiding

TRANSITIE NAAR EEN NIEUW MODEL

In Nijmegen gaat de oude kolencentrale aan de Waaloever tegen de vlakte. De sloop gaat twee jaar duren, dan is de skyline van Nijmegen voorgoed veranderd. Dit is meer dan het afscheid van een horizonbepalend, industrieel complex. Het gebouw staat symbool voor de transitie van een economie die op fossiele grondstoffen draait, naar een model waarin energie duurzaam wordt opgewekt en grondstoffen oneindig worden teruggewonnen. Het motto is *recycle or die*.

Het is geen toeval dat juist BOT een voorstelling maakt om het gebouw nog één keer te laten zingen. Samen met de mensen van de centrale maken wij *Het Geluid Van Stroom* (première 10 maart 2016). Deze voorstelling is onderdeel van *Het Geluid Van*, een reeks geproduceerd door productiehuis Oost-Nederland (ON), waarin we de maatschappelijke energie en culturele grondstoffen van leegstaande erfgoedpanden terugwinnen. We doen dit samen met (voormalige) gebruikers, cultuur- en erfgoedorganisaties en de (regionale) overheid. Ongebreideld experiment en een groot publieksbereik blijken bij BOT wonderwel samen te gaan. Alle dertig voorstellingen in Nijmegen waren begin januari al uitverkocht. De behoefte bij Nijmegenaren om dit mee te maken is groot. De kennis en ervaring die we opdoen in *Het Geluid Van*, vormen de grondstoffen voor de verdere ontwikkeling van BOT. De locaties dwingen een hoog aanpassingsvermogen af en leveren artistieke input en inspiratie voor onze tourvoorstellingen. Zo maken we de cirkel rond.

Voor het Fonds Podiumkunsten is de aanvraag van BOT en productiehuis ON een uitgelezen mogelijkheid om te investeren in kwaliteit, pluriformiteit en vernieuwing in muziek en theater. Ook in termen van spreiding leveren wij een waardevolle bijdrage, geografisch en in publieksbereik. Ons publiek is bijzonder divers, wij bereiken mensen van alle sociaaleconomische en culturele achtergronden. Vooral onze locatievoorstellingen worden bezocht door een breed publiek: van arbeider tot directeur, van theaterliefhebber tot voetbalfan. En we zien ze vaak terug bij volgende voorstellingen.

Net als in de wereld van duurzame energie is subsidie in de cultuursector van vitaal belang om de transitie te maken naar nieuwe modellen. Een meerjarige subsidie stelt BOT in staat om zowel inhoudelijk als organisatorisch belangrijke stappen te zetten. Het geeft ons meer ruimte om nieuwe verbindingen aan te gaan met dramaturgen, musici en makers uit andere disciplines, maar ook met festivals, podia en maatschappelijke partners. Deze verbindingen bieden de mogelijkheid om ons de komende jaren inhoudelijk te verdiepen en te verbreden waardoor we nog beter en scherper worden in de taal die we de afgelopen jaren hebben ontwikkeld. In samenwerking met productiehuis ON ontwikkelen we de inhoudelijke lijnen en een strategie om ons model zakelijk te onderbouwen. Ons perspectief is om een breed en divers publiek te bedienen met een uitdagend aanbod, in onze eigen regio, maar ook in andere delen van het land en ver daarbuiten. De wereld is BOT.

WIJ ZIJN BOT

Muziektheatergroep BOT is een in Oost-Nederland gevestigd, landelijk opererend muziektheatergezelschap dat een eigen taal ontwikkeld heeft met recht-voor-zijn-raaptheater, zelfgemaakt instrumentarium, ongepolijste beelden, poëzie en Nederlandstalige liedjes met een groot hart.

BOT bestaat uit Job van Gorkum, Doan Hendriks, Geert Jonkers en Tomas Postema. In samenwerking met productiehuis ON maakt BOT onder andere Het Geluid Van, een serie locatievoorstellingen in industriële erfgoedpanden. BOT is te zien geweest in *Mijn Faust*, een 'Goethe meets Tom Waits'-bewerking van de klassieker. In *Ramkoers* vertellen ze voor het eerst hun eigen verhaal in een autonome, toerende festivalproductie.

'Ramkoers is een brok gebalde energie, die met alle kracht in het gezicht en gehoor van het publiek wordt geblazen.' – *de Volkskrant* (****)

1. Missie en doel

Ons hoofddoel is om ons publiek een krachtige, zintuiglijke ervaring te bieden waarin we met elkaar vieren dat er in imperfectie grote schoonheid huist. Het effect van deze ervaring kan uiteenlopen van een collectief gevoelde opwinding tot een particulier gevoel van troost.

BOT neemt het publiek mee in een eigen wereld met compleet eigen wetten. De vervreemding die ons muzikale idioom en onze vormtaal oproept, zorgt voor herkenning en erkenning van de gedeelde kwetsbaarheid van het menszijn.

Missie

BOT daagt zichzelf en haar bezoekers uit om keuzes en aannames te heroverwegen en imperfectie voor lief te nemen.

1.2. KERNACTIVITEITEN

De kern van BOT is een hecht collectief van vier makers met elk een eigen expertise: compositie, tekst, instrumentenbouw en vormgeving. Uit de kruisbestuiving van deze expertises ontstaat een eigen taal op het grensvlak van muziek, theater en audiomachines. Waar in een traditionele band of orkest de muzikanten zich doorgaans beperken tot het bespelen van hun eigen instrument, betreden wij continu elkaars terrein.

Profiel makers

- Job van Gorkum schrijft liedjes, is performer, studeerde aan ArteZ hogeschool voor de kunsten in Arnhem en was medeoprichter van de band BEU, voorloper van BOT.
- Doan Hendriks studeerde als theatervormgever aan de HKU, bouwt decors en rekwisieten voor theater en televisie, en is werkzaam als meubelmaker.
- Geert Jonkers maakt als audiomachinist bespeelbare of zelfspelende mechanische objecten, was percussionist en theatermaker bij Dogtroep en Warner & Consorten, en oprichter van Odd Enjinears.
- Tomas Postema componeert muziek voor theatervoorstellingen en films, studeerde elektronische muziek en sound design aan de HKU in Hilversum.

BOT maakt muziektheaterproducties met een herkenbare artistieke signatuur, binnen verschillende circuits: van buitenfestivals en erfgoedlocaties tot theaters. In montagevoorstellingen staat de worsteling van de eenling versus de groep voorop. Niet de eenling, maar de massa is gek. We becommentariëren de wereld op een manier die voor elke bezoeker te bevatten is. We transformeren ruimtes en bestormen de zintuigen van de bezoeker. Al zijn onze machines groot, BOT schreeuwt niet, maar verovert harten met kleine liedjes. Na een BOT-voorstelling vertellen bezoekers niet een chronologisch verhaal, maar wat ze hebben meegemaakt.

1.3. BOT IN TRANSITIE

De afgelopen jaren heeft onze missie zich uitgekristalliseerd. De vele locatievoorstellingen hebben inzichten opgeleverd die de inhoud van onze voorstellingen hebben verbeterd, onze artistieke visie verscherpt en de experimenteerruimte vergroot. Door het grote publiekssucces van de serie *Het Geluid Van* hebben we een groot niet-regulier cultuurpubliek aan ons gebonden. Onze kracht ligt in het creëren van een eigen gelaagde wereld in ruimte, geluid, taal, beeld en beweging. Met onze voorstellingen geven we mensen een waardevolle collectieve ervaring die bijdraagt aan hun gevoel van gezamenlijke identiteit. BOT gaat voorbij aan de waan van de dag en koestert zowel de schoonheid als de lelijkheid van het bestaan.

2. Artistieke uitgangspunten, signatuur en beschrijving activiteiten

BOT positioneert zich als ‘ongepolijst muziektheater met grote machines en kleine liedjes’. Vaak ligt de focus op muzikale composities, geluidscollages en liedjes, zoals bij de locatievoorstellingen *Het Geluid Van*. *Het Geluid Van* neemt bezoekers mee in een nieuwe wereld, die gecreëerd wordt binnen een vertrouwd(e), deels vergeten, vaak industriële plek. Hierbinnen vertaalt BOT op eigen wijze de geschiedenis, verhalen en klanken van zo’n gebouw. Daarnaast maakt BOT (co)producties met een meer theateraal, verhalend karakter. Een voorbeeld daarvan is *Mijn Faust* (een coproductie uit 2013 met Schippers&VanGucht en theaterhuis HETPALEIS in Antwerpen).

BOT onttrekt zich aan scherpe genredefinities. Dit stimuleert ons om voortdurend innovatief en uitdagend te blijven, zowel in de artistieke opdracht aan onszelf als in de presentatie voor het publiek. Opvallend genoeg heeft het publiek minder moeite met het vervagen van die genres. Het accepteert BOT zoals ze zijn en gaat mee in de eigen wereld die BOT scheidt.

2.1. ARTISTIEKE UITGANGSPUNTEN: DE BOT-METHODE

Principe 1. Schoonheid schuilt in imperfectie

Voor BOT is imperfectie een gewenste staat van zijn. Sinds onze oprichting omarmen wij imperfectie als artistiek principe. Dit bepaalt ook onze keuze voor analoge werken en verklaart onze liefde voor locaties in verval, afgedankte spullen en gestripte decors. Eén mank lopend beeld of stotterende klank vertelt soms meer dan duizend woorden. Het is de vertaling van ieders onbeholpen poging om te overleven.

Principe 2. ‘The end is in the beginning and yet you go on.’

Dit citaat van de Ierse toneelschrijver Samuel Beckett zien wij als een oproep om de kwetsbare kant van het leven te laten zien en vieren. De wereld laat ons vaak geloven dat we alles in controle hebben. BOT laat de chaos en breekbaarheid van het bestaan zien, horen en voelen. Ons repertoire en onze presentaties gaan over de worsteling met het dagelijks bestaan. We dagen het publiek uit om de schoonheid hiervan te erkennen en te vieren. Onze voorstellingen zijn een fysiek gevecht met ruimtes en objecten om er muziek aan te onttrekken.

Principe 3. What You See Is What You Get (WYSIWYG)

BOT toont altijd hoe het werkt. Van elk geluid kun je zien waar het vandaan komt en hoe het wordt geproduceerd. Deze fysieke kant van het werk is onderdeel van de ervaring. Je hoort wat je ziet, je ziet wat je hoort.

WYSIWYG geldt ook voor onze speelstijl. BOT acteert niet, maar schept een dimensie die zowel herkenbaar als vervreemdend is. Het niet-spelen van een karakter brengt ons heel dicht bij de toeschouwer.

‘Hoe ruig de BOT-mannen er ook uitzien [...], onder die machinerie scholen poëtische, bijna lieflijke Nederlandse liedjes. Het piepte en kraakte, swingde en ontroerde’.

–*Brabants Dagblad*

Principe 4. ‘Een machine is ook maar een mens’

Een machine is net als een mens aan slijtage onderhevig. Objecten die we hanteren, zijn voor ons geen levenloze spullen maar tot volwaardige medespelers getransformeerde apparaten. In alle fases van ontwerp en bouw, en op de speelvloer zijn we ons bewust van het feit dat we afhankelijk zijn van elkaar.

Principe 5. Muziek is de motor

Bij BOT vind je geen beeld zonder klank of muzikale kwaliteit. Muziek en muzikaliteit staan aan de basis van de ontwerpen van onze instrumenten. Hoe mooi en ingenieus ze ook in elkaar zitten, als het niet goed klinkt, is het onbruikbaar. De muziek is daarmee in grote mate bepalend voor de dramaturgie van onze voorstellingen.

Principe 6. De locatie is de muze

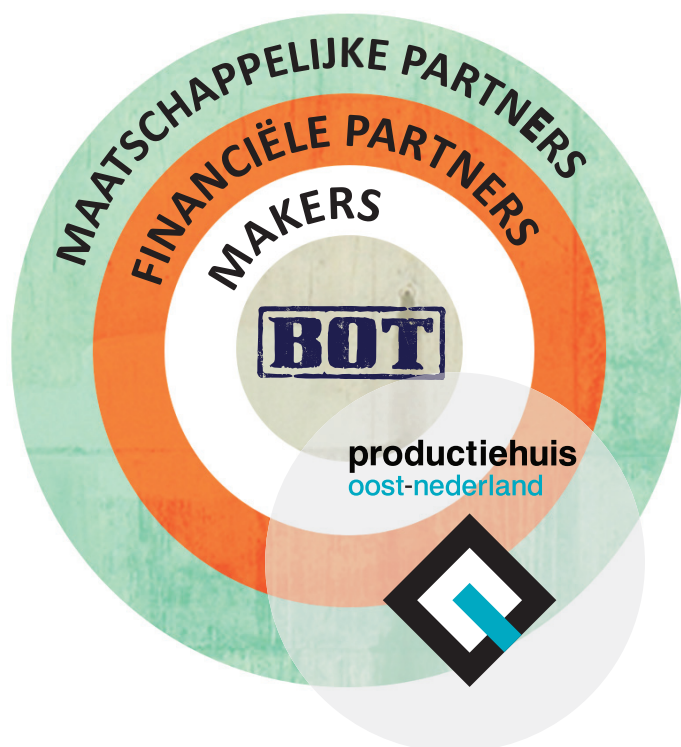
In het geval van *Het Geluid Van* dicteert de omgeving de inhoud van de voorstelling: in thematiek, scèneverloop, liedjes en presentatievorm. We transformeren de locatie tot instrument en zoeken de meest passende vorm om de plek voor het publiek te ontvouwen en een nieuwe betekenis te geven.

2.2. AMBITIE 2017-2020: NAAR EEN DUURZAME PRAKTIJK

Onze artistieke methode heeft zich in de samenwerkingen en projecten van de afgelopen vier jaar sterk ontwikkeld. In een tijd van grote bezuinigingen op kunst en cultuur heeft BOT in samenwerking met productiehuis ON vijftien volwaardige, succesvolle projecten gerealiseerd. In vier jaar tijd hebben wij een flinke groeispurt doorgemaakt. Het draagvlak voor ons werk blijkt groot. Onze projecten, die we zowel regionaal als (inter)nationaal presenteerden, kreeg op vele gebieden ondersteuning. Lokale vrijwilligersclubs ondersteunden ons met inzet van hun mankracht, bibliotheken zetten hun communicatiekanalen in en stelden hun locaties open voor ons, maar ook de directies van erfgoedorganisatie BOEi en elektriciteitsbedrijf ENGIE stelden zich zeer welwillend op en hebben ons een platform en podium geboden. Het Fonds Podiumkunsten, het Prins Bernhard Cultuurfonds en landsdeel Oost speelden een belangrijke rol om de projecten financieel mogelijk te maken. Qua inhoudelijke ontwikkelingen hebben ook de samenwerking met ervaren (muziek)theatermakers als Vincent de Rooij en Schippers&VanGucht aan het succes bijgedragen.

PARTNERS VAN BOT

MAKERS

Makers

Sanderijn Helsen
Henk Jan Heuvelink
Dennis Gaens
Jibbe Willems
Tjitske Jansen
Hanneke Hendrix
Stan Wannet
Kladderdatsch
Douwe Dijkstra
Pé Okx
Myriam van Gucht
Radiobaken

Regisseurs

Vincent de Rooij
Danielle van Vree
Jellie Schippers
Carina de Wit
Kim Arnold
Pieter Stellingwerf

Dramaturgen

Hanneke Reiziger
Eve Hopkins

Zangcoach

Johanneke ter Stege

Stagiairs

Floris Barnhoorn (theatervormgeving HKU)
Ralf Gerritsen (muziektechnologie, Hilversum)
Nino van Warmerdam (HKU)

FINANCIËLE PARTNERS

Fondsen

Prins Bernhard Cultuurfonds
Fonds Podium Kunsten
IJssel ID
Jan Nienhuisvereniging
Egberdina Wilhelmina Langenberg Stichting

Overheden

Provincie Gelderland
Provincie Overijssel
Gemeente Doetinchem
Gemeente Beuningen
Gemeente Nijmegen
Gemeente Enschede
Gemeente Arnhem
Gemeente Heerde
Gemeente Zutphen
Gemeente Hof van Twente
Gemeente Losser

Sponsors

Rabobank Rijk van Nijmegen
BOEI
Horticoop Lentse Potgrond
FMT vastgoedbeheer
Rabobank Zutphen
Enschede Promotie
Volkshuisvesting
Stadsgehoorzaal Kampen
Coöperatiefonds Twente Oost
ENGIE

Crowdfunding

financiering container RAMKOERS à € 6000,-

MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS

Samenwerkingspartners

De Nieuwe Oost
Nijmegen Cultuurstad
Coöperatie Erfgoed Gelderland
Wintertuin
Generale Oost
De Lindenberg
Gelders Genootschap
VVV Arnhem-Nijmegen
Stieneo
Theatraal AM Waal
Gelders Archief
Bibliotheek Gelderland Zuid
Heemschut Gelderland
Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
Muziekschool Oost-Gelderland
Het Borghuis
Stadsmuseum Doetinchem
Oerkroeg Schiller
Museum Ut Olde Ambacht
Bibliotheek West-Achterhoek
Rijnbrink Groep
VVV Doetinchem
SLAK
De Vasim
Bibliotheek Beuningen
Stichting ter Bevordering
Historisch Besef Beuningen
De Bastei Theatraal Am Waal
De Lindenberg
Huis van de Nijmeegse
Geschiedenis
N1 radio & televisie
Warmoes de
Historische Tuinderij Lent
Museum Het Valkhof
Bibliotheek Deventer Filmhuis
De Keizer
Stichting Industrieel Erfgoed Deventer
Het Kunstenlab
Fietskoerier Deventer
Theaterschip Drost van Salland
Studium Generale Saxion
Boekhandel Praamstra
School van Friesland
Bureau Kunstcircuit
De Leeuwenkuil
Evenementenbureau VVV Deventer
ArtEZ Conservatorium
Kunsten op Straat
Het Oversticht
Stadsarchief Enschede
Vrijhof Cultuurcentrum
Rijksmuseum Twenthe
Culturele Zondag Enschede
Kaliber Kunstenschool
Het Vestzaktheater
Jazzpodium de Tor
Museum TwentseWelle
TETEM kunst ruimte

Kunst en Cultuur Gelderland
Jacobiberg
Oud-Arnhem
Storia
Phonq
Arnhems Muziek Platform
Prodesse Conamur
3voor12 gelderland
Casa
UIT in Arnhem

Opleidingen

ArteZ in Arnhem, Zwolle en Enschede.
Afdeling muziektheater, muziek, beeldende kunst en vorming, theater en muziektherapie

Podia en Festivals

Oerol
Over 't IJ festival
Festival Mundial
Stadsfestival Zwolle
Deventer op Stelten
Limburg festival
H80 Festival
PUPPET festival
Vis à Vis
Doornroosje
Festival op 't Eiland
Festival Overvloed
Erfgoedfestival Gemaakt in Gelderland
Gruitpoort
Schouwburg Amphion
DRU Cultuurfabriek
Festival De Oversteek
Burgerweeshuis
Deventer Schouwburg
Theater Bouwkunde
Poppodium Atak
Concordia
Luxor Live
Musis Sacrum/Schouwburg Arnhem
Sonsbeek Theater Avenue
LUX Nijmegen
NDSM

Internationale festivals

Treff festival (EST)
Figura festival (CH)
Lutke Festival ((SI)
Internationales
Figurentheaterfestival (DL)
Bristol Festival of Puppetry (UK)
Festival Mondial des Théâtres de Marionnettes (FR)
ZAT Festival (FR)
MiramirO (BE)

Met een herkenbare signatuur en een divers publiek hebben we ons een stevige plek verworven in het veld. Nu staan we op een punt dat het nodig is ons verder te verdiepen op artistiek, productioneel en zakelijk vlak. De keerzijde van het succes was dat de productiedruk van soms vier premières per jaar de mogelijkheden tot verdieping beperkte. Onze ambitie is om in de periode 2017-2020 veel te blijven spelen, maar ook verdieping en verbreding te zoeken, onder meer door nieuwe verbindingen aan te gaan met andere spelers in het veld.

Onze ontwikkelstrategie is tweeledig. Enerzijds ontwikkelen we locatievoorstellingen waarin we intensief samenwerken met verschillende partners. Anderzijds maken we tourvoorstellingen waarin de nadruk ligt op de verdieping van onze artistieke competenties die we presenteren op festivals en binnen bestaande speelplekken. Om de ambities voor 2017-2020 te kunnen verwezenlijken is het zaak om onze muzikale en theatrale vaardigheden verder te ontwikkelen en ons netwerk uit te breiden. We doen dit bijvoorbeeld door professionele zangtraining te volgen, door les te geven, door coproducties en door meer commerciële activiteiten.

2.3. VERDIEPING 2017-2018 EN VERDER

De komende twee jaren staan in het teken van inhoudelijke en ambachtelijke verdieping, van compositie tot en met instrumentenbouw.

Compositie

Het grootste deel van de muziek die BOT maakt is min of meer gebaseerd op een standaard liedstructuur, bestaande uit coupletten en refreinen. In de komende projecten gaan we langere spanningsbogen opbouwen en meer gelaagdheid aanbrengen in de muziekstukken. De wijze waarop dit gebeurt in minimal music inspireert ons. Daarnaast maken we ruimte in nieuwe composities voor combinaties met andere muziekstijlen, bijvoorbeeld (modern) klassiek en muziek uit andere culturen. In het maakproces ruimen we meer tijd in voor compositie en arrangementkeuzes.

Instrumentontwikkeling

BOT gebruikt materiaal dat waardeloos lijkt, om objecten te bouwen die geluid maken. De komende jaren onderzoekt en ontwikkelt BOT instrumenten op het gebied van niet-versterkte klank en klankkasten, een blazersensemble op perslucht, gemotoriseerde ritme-installaties, fysiek bespeelbare percussie waarbij musiceren een workout wordt, handzame klankmachinerie en autonoom spelende objecten. Hierbij ligt de focus steeds op de combinatie van klank-object met beeld. De nieuwe audiomachines die hier uit voortkomen, verbreden het instrumentarium van BOT en creëren daarmee ruimte voor vernieuwing binnen toekomstige voorstellingen. Deze ontwikkeling is noodzakelijk om de beoogde groei binnen de compositie en arrangementskeuzes mogelijk te maken. Dankzij de meerjarige planning ontstaat de ruimte om nieuw werk beter te ontwikkelen.

Instrumentbeheersing

Door de hoge productiedruk van de afgelopen jaren zijn nieuwe instrumenten steeds direct ingezet in de uitvoering. De komende jaren maken we ruimte om bestaand instrumentarium beter te leren beheersen en nieuwe instrumenten toe te voegen aan onze verzameling, om daarmee het idioom van onze voorstellingen te vergroten. We investeren in muziektheoretische kennis om onze gezamenlijke taal te verrijken en in uitwisseling met muzikale partners om onze vaardigheden te verdiepen.

Vocale ontwikkeling

BOT is op alle terreinen in hoge mate autodidact, ook in zang. De komende jaren wordt er gewerkt aan zangtechnieken zowel individueel als op het gebied van samenzang. Het vocale talent van alle BOT-leden krijgt aandacht in regelmatige training en specifieke arrangementen voor de vocalen. We gaan samenwerken met zangdocenten van ArtEZ en afgestudeerde muzikanten en zangers.

Werkplaats BOT

Om deze verdieping te kunnen realiseren heeft BOT een eigen werkplaats nodig. Voor repetities wordt op dit moment per project gezocht naar ruimte. Machines worden gebouwd in een werkplaats in Amsterdam, de opslag ervan varieert van zeecontainer tot boerenschuur. Er is een grote behoefte aan één plek waar gemaakt, gerepeteerd, vergaderd en verzameld kan worden. In 2017 betreft BOT een werkplaats op een centrale plek in Oost-Nederland.

2.4. ACTIVITEITEN 2017 EN 2018: PRODUCTIES EN VERDIEPING

Bestaande voorstelling: Ramkoers

Kletterend ijzerwerk, huilende regenpijpen en roestige schraaptonnen vormen zowel het instrumentarium als het decor voor een voorstelling die schuurt, raakt en roert. In 2014 ging *Ramkoers*, de eerste tourvoorstelling van BOT, in première op festival Karavaan. Hier werd het startsein gegeven voor een voorstelling die in 2016 nog te zien is tijdens Oerol, in Almere i.s.m. Vis a Vis. In 2016 en 2017 is *Ramkoers* ook te zien op internationale festivals in Europa (o.a. TREFF festival, Estland; Blickwechsel Festival, Duitsland; Lutke, Slovenië).

“Wow! Beckett meets Tiger Lillies meets the Pistols. What’s not to like?”

– Bristol Festival of Puppetry- gastenboek 2015

Nieuwe tourproductie: Lek

We leven in een consumptiemaatschappij waarin we ons gedragen als eekhoorns die zich voorbereiden op een strenge winter die maar niet aanbreekt: levenslust slaat om in verzamelwoede, verzamelwoede in hebzucht, hebzucht in het grote vergaren van te veel. Tot op een dag het onvermijdelijke besef van eindigheid doordringt.

In *Lek* geven machines een voor een de geest, ondanks dappere pogingen de boel in stand te houden. In dit afbladderende landschap ontstaat een nieuwe werkelijkheid vol erosie, vergankelijkheid en een toenemend besef van de eindigheid der dingen. *Lek* is een voorstelling over levenslust, hebzucht, verzamelwoede en de noodzaak van het loslaten.

Productie, verkoop, speelplekken

Vanuit het concept creëren we nieuwe audiomachines en schetsen van nieuwe liedjes. Daarna volgt het maakproces: twee maanden lang intensief werken aan het vormgeven en afstemmen van tekst, muziek en beeld in samenwerking met een regisseur, dramaturg en (technisch) producent. Productiehuis ON is als producent verantwoordelijk voor de financiële afhandeling, planning, marketing, verkoop en productie van onze voorstellingen. *Lek* is een festivalvoorstelling, gezien het specifieke karakter van de voorstellingen van BOT wordt er op festivals vaak gekozen voor een bijzondere speellocatie binnen of buiten het festivalterrein.

Lek wordt in oktober en november 2016 gemaakt, om in het zomerseizoen van 2017, 2018 en 2019 te spelen. We richten ons op de festivals in het zomercircuit. Er zijn intentieverklaringen van festivals als Oerol, Deventer op Stelten, Stadsfestival Zwolle, Festival Mundial, Cultuurcentrum Herberg de Pol (Diepenheim), Over Het IJ Festival en Limburg Festival (zie bijlagen). Doordat de voorstelling drie jaar speelt, is het mogelijk een goede spreiding in de drukke festivalmaanden juli en augustus te realiseren. Dankzij het succes van *Ramkoers* is er al internationaal interesse voor *Lek*. We verwachten de voorstelling de komende periode zeker veertig keer te kunnen spelen.

Clubtour cd

De groei van ons oeuvre en de vraag vanuit het publiek geeft aanleiding om muziek vast te leggen. Hiervoor worden de locatie-specifiek gemaakte liedjes bewerkt tot cd-waardige tracks. De albumopname opent deuren om een nieuw live-traject te starten. We werken aan een muziektheatervoorstelling met meer nadruk op muziek, in de traditie van De Kift.

Ook dit vraagt om meer aandacht voor instrumentbeheersing en samenzang zonder dat het theatrale aspect verdwijnt. Tijdens repetities werken we met ervaren muzikanten uit het popcircuit aan een goede setlist en met een regisseur aan de presentatie.

Spelen in het popcircuit geeft toegang tot een nieuwe doelgroep die meer muziek- dan theatergeoriënteerd is. Het netwerk van productiehuis ON is stevig geworteld in de popmuziek. Een tour in het clubcircuit wordt geboekt door Blip Agency (voorheen Alles Los). De verwachting is om minimaal vijftien podia aan te doen in 2018, en een jaar later nog zo'n tien festivals in Nederland.

Het Geluid Van: sterk concept

Sinds 2011 maakt BOT in samenwerking met productiehuis ON onder de titel *Het Geluid Van* voorstellingen in (industriële) erfgoed. De locatievoorstellingen zijn geïnspireerd op de verhalen, klanken en geschiedenis van gebouwen die verkeren in een tussenfase: hun oude functie is verdwenen en hun nieuwe functie is nog niet gestart of nog ongewis. Voor de lokale gemeenschap staat het gebouw vaak symbool voor iets wat er niet meer is.

Toen deze panden nog ‘leefden’, waren het gebouwen vol geluiden. Plekken met een kakofonie aan klanken die een levend gebouw kenmerken. Maar ook plekken waar mensen zich aan verbonden voor werk en inkomen, als levensinvulling en die een spil in het web van de lokale gemeenschap vormden. De kakofonie van geluiden en de geschiedenis van het pand vormen de basis van de voorstellingen in de serie *Het Geluid Van*.

Met *Het Geluid Van* maakt en speelt BOT buiten het reguliere podiumcircuit. Productiehuis ON is verantwoordelijk voor de productie, financiën, marketing, verkoop en begeleiding van het creatieve proces, de makers van BOT zijn verantwoordelijk voor de inhoud. Met dertien unieke, zeer succesvolle edities hebben we de kracht van dit concept ruimschoots bewezen. De dertien edities hebben inhoudelijk en qua publieksbereik veel opgeleverd maar zijn zeer intensief en uitputtend. In de periode 2017-2020 blijven we *Het Geluid Van* maken en spelen, maar brengen we frequentie terug naar twee edities en richten we ons op het verbeteren van de kwaliteit van en verdieping in het maakproces. Dit doen we door meer tijd te nemen voor het maakproces en binnen elke editie van *Het Geluid Van* de voorstellingen vaker te spelen. Op deze manier wordt de investering van tijd, geld en energie beter terugverdiend. We hanteren deze werkwijze sinds *Het Geluid Van Stroom*.

Werkwijze

Het vinden van een geschikte locatie is een tijdrovend traject. Een schitterend pand zonder geschiedenis kan afvallen, waar een lelijk gebouw met een bijzondere historie de ideale muze voor de groep kan zijn. BOT neemt vervolgens vier weken zijn intrek in het gebouw om de muzikale mogelijkheden, geschiedenis en sociale context te onderzoeken. Elk maakproces start met gesprekken met oud-werknemers en andere betrokkenen. Al deze informatie verwerken we in de voorstelling. Ondanks beperkingen die elke locatie ons oplegt, slaagt BOT er keer op keer in bijzondere voorstellingen te maken.

Bij de selectie van locaties hanteren we de volgende criteria. De locatie:

- heeft het juiste verhaal en momentum
- bevindt zich ‘in de tussentijd’
- heeft een vertaalbare geschiedenis
- heeft vitale betekenis voor de regionale bevolking
- is bereikbaar voor publiek en productie
- voldoet aan basale veiligheidseisen

Elke voorstelling wordt op maat gemaakt en per voorstelling moeten de locaties speelklaar gemaakt worden, bijvoorbeeld met elektriciteits- en veiligheidsvoorzieningen. Uiteindelijk zijn het oppervlak van de locatie en de brandweer- en veiligheidseisen maatgevend voor de hoeveelheid publiek per voorstelling. Door de vrijwel altijd uitverkochte voorstellingen en het grote aantal speelbeurten per locatie worden er per serie tussen de 800 en 3000 bezoekers bereikt.

Het Geluid Van is meer dan locatietheater en heeft maatschappelijk meerwaarde, het blijkt bij uitstek geschikt als startpunt voor het gesprek over de functie van een locatie in heden, verleden en toekomst.

Het succes van *Het Geluid Van* is dan ook gebaseerd op het telkens weer voldoende lokaal en regionaal draagvlak en reuring veroorzaken.

Alle 13 goed: Het Geluid Van

De eerste editie van *Het Geluid Van* speelde in een verlaten graansilo in Deventer. Tijdens de zeventien uitverkochte voorstellingen bleek de meerwaarde van een dergelijke locatie voor BOT en publiek. De afgelopen vier jaar hebben wij deze aanpak op dertien locaties steeds opnieuw doorontwikkeld. Een voorlopig hoogtepunt is de volledig uitverkochte XL-editie *Het Geluid Van Stroom* in de voormalige Electrabelcentrale te Nijmegen van 10 maart tot en met 3 april 2016. In dit project werken we samen met een groot aantal organisaties, zoals ENGIE (eigenaar centrale), provincie Gelderland, gemeente Nijmegen, Prins Bernhard Cultuurfonds, Rabobank, Nijmegen Cultuurstad, Coöperatie Erfgoed Gelderland, Doornroosje, Festival op 't Eiland, Gelders Genootschap, Gelders Archief en Bibliotheek Gelderland-Zuid. Zie voor de volledige productie- en speellijst van *Het Geluid Van Stroom*: www.hetgeluidvan.nl.

'Met deze voorstelling bewijst BOT dat het in staat is om verdwijnend industrieel en stedelijk erfgoed om te toveren tot uniek locatietheater dat zowel melancholisch als licht euforisch stemt.' – *Theaterkrant (Het Geluid Van Glas, 2015)*

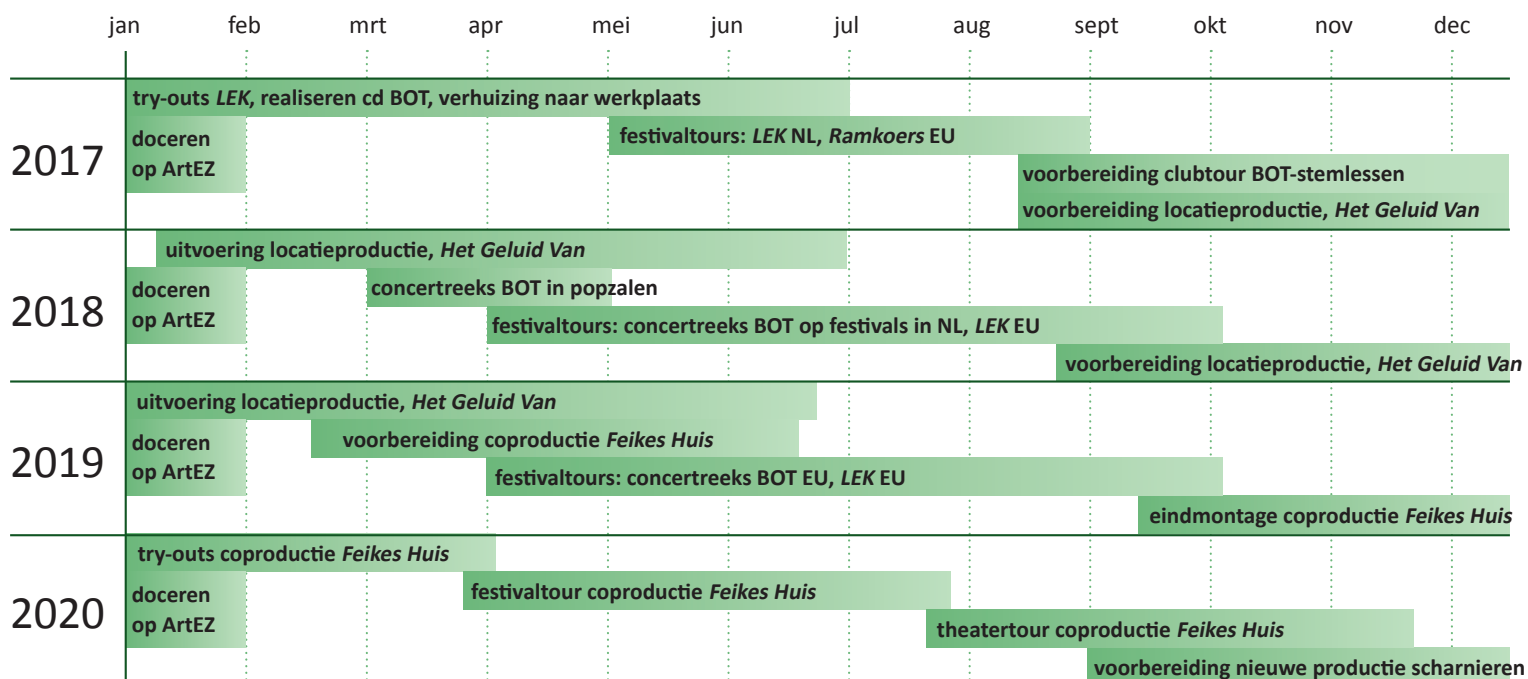
Fasering locatieproductie

- Onderzoek mogelijkheden/kansen en geschiedenis locatie. Go/no go-moment.
- Locatiespecifiek repertoire schrijven (o.a. gebaseerd op gesprekken met oud-werknemers, bezoekers etcetera), afstemming instrumentarium.
- Keuze presentatievorm en publieksofstelling die recht doet aan de locatie.
- Samenwerking met lokale 'helden', verhalenvertellers, monumentenbeheerders, lokale middenstand, projectontwikkelaars, oud-ijzerverzamelaars.
- Artistieke samenwerking met regisseurs, muzikanten schrijvers of andere makers uit de wereld van dans, theater en muziek.
- Samenwerking met relevante lokale partners, variërend van gemeente tot podium, lokale en landelijke mediapartners, sponsors en vrijwilligers.

Verkoop en speelplan

Bij *Het Geluid Van* worden de voorstellingen rechtstreeks verkocht aan het publiek. BOT maakt gebruik van een eigen ticketingsysteem (zie onder 4. Ondernemerschap). Onze gegroeide reputatie en de schaal van de projecten maakt het mogelijk om dertig keer te spelen met *Het Geluid Van Stroom*, twee keer zo vaak als met *Het Geluid Van Graan* in 2011.

Planning producties

2.5. ACTIVITEITEN 2019 EN 2020

In 2019 en 2020 gaat BOT vanuit de kernbezetting meer verbindingen aan met andere makers. Een voorbeeld daarvan is de samenwerking met Feikes Huis, een productiekern voor objecttheater onder artistieke leiding van Eliane Attinger. In deze samenwerking wordt de rol van machines als object verder onderzocht en worden ontdekte mogelijkheden toegepast in de voorstelling. Ook wordt er in 2019 een nieuwe editie van *Het Geluid Van* gemaakt. Eind 2020 maakt BOT een nieuwe productie, werktitel Scharnieren. Daarin onderzoeken we met videokunstenaar en filmmaker Douwe Dijkstra de rol van interactief beeld en met kunstenaar Stan Wannet ontwikkelen we een pneumatisch orkest. Hiermee vergroten we het instrumentarium van BOT en ontwikkelen we een instrument dat bediend kan worden door een enkele persoon, maar evenveel geluid produceert als een compleet orkest.

Hoofdpijnen producties 2019-2020

Nieuwe coproductie: Feikes Huis

BOT is in hoge mate geïntrigeerd door hoe de wereld verandert in tijden van oorlog. Of het nu gaat om veiligheid en de schending van privacy, of om de bescherming van financiële belangen en het verhandelen van wapens naar dubieuze partijen: het enige wat lijkt te tellen is het eigen hachje. BOT vraagt: 'Hoe schuiven morele grenzen steeds verder op, hoe werkt de waanzin van oorlog?'

In *Oorlog(en)* gaat BOT het eigen muzikaal-beeldende idioom combineren met een collage van fragmenten uit bestaande teksten over oorlog (van onder meer de schrijvers Brecht, Shakespeare, Lanoye, Fallada). We richten ons op onze trouwe schare fans van zomerfestivals en locatieprojecten en op voor ons nieuw publiek in het vlakkevloercircuit. Met een verhaal over oorlog als leidraad verdiepen we ons in de zeggingskracht van beelden en objecten.

Feikes Huis ziet BOT als rechtmatig erfgenaam van het grootschalig beeldend straat- en locatietheater uit de jaren '70 en '80 (Scarabee, Dogtroep, Vis à Vis, Flup&Ju Bedrijf, Traject Theater). De samenwerking met Feikes Huis biedt ons een ingang om muziektheater in het vlakke vloercircuit te presenteren.

Het Geluid Van

In 2019 ontwikkelt en speelt BOT een nieuwe editie in de reeks *Het Geluid Van*.

Nieuwe productie, werktitel: Scharnieren

In 2020 bereidt BOT een nieuwe productie voor, met als werktitel Scharnieren. Deze voorstelling wordt de opvolger van *Ramkoers* en *Lek*, waarin alle vaardigheden die in de afgelopen vier jaar zijn aangescherpt, een plek krijgen. Ook worden de resultaten van de samenwerkingen met Douwe Dijkstra en Stan Wannet in deze voorstelling verwerkt.

2.6. OVERIGE ACTIVITEITEN 2017 EN 2018

BOT op Maat

BOT maakt producties op verzoek, bijvoorbeeld voor gemeentes, erfgoedclubs en het bedrijfsleven. De afgelopen jaren leverden we een bijdrage aan onder andere het Erfgoedcongres in Tilburg, de opening van de onderdoorgang in de gemeente Zutphen en de opening van Hornbach in Geleen. Met deze specifieke opdrachten genereren we meer eigen inkomsten en kan de agenda jaarrond ingevuld worden.

Doceren op ArtEZ

Vanwege onze unieke werkwijze is BOT in 2016 door ArtEZ hogeschool voor de kunsten gevraagd om haar plek in het culturele landschap op de afdeling muziektheater te vertegenwoordigen. BOT zette daartoe een minor op. Ook in 2017 is deze minor onderdeel van het curriculum. Door een lessenreeks aan onze werkwijze te wijden, wordt deze niet alleen overdraagbaar, maar kunnen we onze manier van werken ook toetsen bij een publiek van jonge makers.

3. Plaats in het culturele veld

BOT levert in veel opzichten een onderscheidende bijdrage aan het culturele landschap van Nederland. De combinatie van tekst, liedjes, performance, beeldtaal en machines roept bij het publiek uiteenlopende referenties op naar onder andere Spinvis, De Kift, André Manuel, Kiem en Einstürzende Neubauten. BOT opereert vanuit Oost-Nederland en wil vanaf daar de wereld veroveren met haar eigen (beeld)taal en muziek. BOT heeft haar eigen vorm gevonden waarin het DNA van de hedendaagse, Nederlandstalige popmuziek is geënt op een rijke Nederlandse traditie van beeldend muziektheater.

Het is gebleken dat BOT een interessante groep is voor uiteenlopende (inter)nationale festivals. Zowel op muziektheaterfestivals (Oerol, Mundial) als op festivals voor objecttheater zorgt BOT voor een pluriformere programmering. De komende jaren zetten wij in op nieuwe samenwerkingen met festivals als Boulevard, Rotterdam Festivals, Zomer van Antwerpen, Theater op de Markt (Hasselt, België) en Chalon-dans-la-rue (Frankrijk). Voor de komende edities van *Het Geluid Van* zoeken we verbinding met organisaties binnen heel Nederland.

‘De beeldentaal van BOT is als staan op het drielandenpunt: ademloos uitkijken op objecttheater, performance en mime.’ – Jan Klompen, directeur Limburg Festival

INVLOEDEN

3.1. TYPISCH NEDERLANDS EN TOCH INTERNATIONAAL

In het buitenland ziet men BOT als een echte vertegenwoordiger van de Nederlandse school van muziektheater en objecttheater. In de onbehouden eerlijkheid en presentatie zonder opsmuk herkennen buitenlanders aspecten van de Nederlandse volksaard en identiteit. Het feit dat de liedjes van BOT in het Nederlands zijn, blijkt voor bezoekers in Duitsland, Frankrijk en Engeland geen enkel probleem.

What's so pleasurable and deeply satisfying here is the way that through the constant reconfiguring of the space, of the machines in it and movement through it, the show makes accessible a feeling of limitlessness invention, resourcefulness and adaptability. It's as if our muscle for dealing with uncertainty and embracing the unexpected is being very gently stretched – something that would not be possible if we didn't feel that the whole thing were not actually exceptionally precisely controlled. And it's also so very recognisably human. We recognise men at work and at play and we understand something of our need to create – for ourselves, as part of a community and for other people. We emerge grinning, giddy.

– *Totaltheatre Bristol* augustus 2015

3.2. POSITIE TEN OPZICHTE VAN VERWANTE INSTELLINGEN

BOT maakt eigenzinnig muziektheater. Hoewel er overeenkomsten zijn met andere groepen binnen het genre, opereert BOT buiten de gangbare grenzen en fungeert als erfgenaam van het bijzondere type Nederlands beeldend- en locatietheater dat typerend was voor groepen als Scarabee, Dogtroep, Traject, Lunatics.

3.3. SAMENWERKINGSVERBANDEN BINNEN EN BUITEN DE PODIUMKUNSTEN

Binnen de podiumkunsten

Beoogde artistieke samenwerkingspartners voor de komende periode zijn Feikes Huis (werken met dramaturgie, uitwerken van mogelijkheden binnen het objecttheater, klassieke verhaalstructuren, kleinezalencircuit), Douwe Dijkstra (interactie met nieuwe disciplines) en Stan Wannet (onderzoek en uitbreiding van de audiomachines). Naast de samenwerkingspartners maakt BOT in de komende jaren ook kennis met partners binnen het popcircuit. Programmeurs, bezoekers en muzikanten zijn betrokken bij het inslaan van deze nieuwe richting.

Buiten de podiumkunsten

Voor de reeks *Het Geluid Van* werken we samen met partners variërend van erfgoedclubs tot projectontwikkelaars. BOT ziet buiten de traditionele festivals en podia een grote maatschappelijke relevantie voor muziektheater als artistiek middel om publiek met locaties en verhalen te verbinden.

4. Ondernemerschap

4.1 BEDRIJFSVOERING EN FINANCIERING

De komende vier jaar zet BOT de samenwerking met productiehuis ON voort. Als productiehuis met twaalf jaar ervaring in het maken, produceren en verkopen van voorstellingen en met een sterk landelijk en internationaal netwerk is zij van grote waarde voor BOT. Daarnaast is productiehuis ON een betrokken inhoudelijke sparringpartner.

Samen hebben BOT en productiehuis ON sinds 2010 succesvolle producties neergezet, waaronder dertien edities van *Het Geluid Van*, *Ramkoers* en de coproductie *Mijn Faust*. Deze zijn enthousiast ontvangen door publiek en pers. De financiële resultaten zijn positief.

Productiehuis ON wordt sinds 2013 structureel ondersteund door de provincies Gelderland en Overijssel en de stad Deventer. Productiehuis ON heeft twee functies, talentontwikkeling en een productiefunctie. De talentontwikkelingsfunctie gaat in 2017 over naar De Nieuwe Oost. Deze stichting heeft in februari 2016 bij het ministerie van OCW een aanvraag ingediend om onderdeel uit te maken van de Basisinfrastructuur. Productiehuis ON zal, zoals de naam al zegt, vanaf 2017 alleen een productiehuisfunctie hebben.

Financieringsmix

De eigen inkomsten van BOT zijn gestegen van € 60.898 in 2013 naar € 86.226 in 2015. De totale baten van BOT in 2015 lagen op € 230.455. Waarvan de bijdrage uit de directe inkomsten € 86.226 euro bedroegen. In percentages uitgedrukt bedragen de eigen inkomsten in 2015 37% procent ten opzichte van 22% in 2013.

De omzet van BOT is afhankelijk van een maak- of een speeljaar. Daarnaast was BOT in 2013-2015 afhankelijk van projectsubsidies. De gemiddelde omzet van de afgelopen jaren lag op € 260.381.

Het aantal speelbeurten vertoont tussen 2013 en 2015 een stijgende lijn. Van 55 in 2013 naar 68 in 2014 en 71 in 2015. Voor de periode 2017-2020 brengen we het aantal terug tot gemiddeld 45 per jaar. BOT zet meer in op kwaliteit en minder op kwantiteit. De reeks *Het Geluid Van* wordt minder frequent gespeeld vanwege het intensieve maak- en speltraject. In de komende periode wordt *Het Geluid Van* op twee locaties gemaakt en gespeeld.

Sponsors

De komende jaren wordt hier meer op ingezet, bijvoorbeeld binnen de reeks *Het Geluid Van*. Hierin gaat BOT relaties aan met lokale verenigingen en maatschappelijke organisaties. Zoals bij *Het Geluid Van Stroom* wordt de voormalig eigenaar van een locatie hoofdsponsor van het project (ENGIE € 10.000). Deze sponsoraanpak, gericht op partnerships, is arbeidsintensief, maar levert duurzaam draagvlak en betrokkenheid op. Daarnaast vormen lokale middenstand en commerciële dienstverleners een ingang tot lokale netwerken. Waar mogelijk realiseren we ook sponsoring in natura op het gebied van diensten, zoals ontbrekende basisinfrastructuur als elektriciteit van bedrijven.

Personele formatie

De kern van BOT wordt gevormd door vier personen die hun agenda's afstemmen op de werkzaamheden van de muziektheatergroep en daarnaast betaalde nevenactiviteiten ontplooiën. Bij uitvoeringen maakt BOT gebruik van freelancers op contractbasis.

Productiehuis ON ondersteunt BOT op het vlak van zakelijk leiding, productie, publiciteit & marketing, verkoop en financiën. Alleen projectgerelateerde uren worden doorberekend.

Cultural Governance

BOT en ON zijn beide een stichting die een bestuursmodel hanteren. Beide onderschrijven ook de Code Cultural Governance.

Culturele Diversiteit

BOT trekt een zeer divers publiek, jong en oud, geschoold en ongeschoold. Het aandeel bezoekers met een cultureel diverse achtergrond blijft achter. In de periode 2017-2020 onderzoeken we hoe we de verscheidenheid in doelgroepen verder kunnen vergroten. Door muziek uit andere culturen te gebruiken gaan we samenwerkingen aan met makers uit deze culturen en betrekken zo hun achterban bij voorstellingen van BOT.

4.2 PUBLIEKSBENADERING: BOT IS ANDERS

Vanaf de eerste editie van *Het Geluid Van* in 2011 zijn we ons bewust van de waarde van een vroeg contact met ons publiek. *BOT is anders* en maakt anders; het maken van onze voorstellingen heeft een theateraal aspect an sich. Enerzijds de ontwikkeling van ons bijzondere instrumentarium en anderzijds door de werkwijze bij *Het Geluid Van*, waar BOT een maand lang onderdeel is van de lokale gemeenschap. We betrekken ons publiek dan ook zo vroeg mogelijk om een inkijkje te geven in het maakproces. Hiervoor gebruiken we onze eigen online kanalen en onze mediacontacten (zie bijlage artikelen over *Ramkoers* en *Het Geluid Van*), maar even goed het gesprek bij de bakker om de hoek.

Deze bottom-up benadering zorgt voor lokaal draagvlak en heeft van veel volgers fans en van fans inhoudelijke betrokken bezoekers en actieve ambassadeurs gemaakt. De komende jaren onderzoeken we nieuwe manieren om het publiek actiever te betrekken bij onze activiteiten. Hierbij valt te denken aan 'open werkplaats'-dagen of BOT-workshop voor vaste volgers.

Met tourvoorstellingen bereikt BOT een meer cultuurminnend publiek. We staan geprogrammeerd als onderdeel van een festival met een bestaand profiel en een bestaande doelgroep. Onze voorstellingen zijn zowel toegankelijk als muzikaal en visueel gelaagd. Dit maakt ze op festivals populair onder publiek van alle leeftijden en culturele achtergronden.

Ook benaderen we de komende periode twee voor ons nieuwe doelgroepen. In het cd-traject spelen we voorstellingen voor de hoofdzakelijk muziekminnende bezoeker van poppodia en muziekfestivals en met Feikes Huis trekken we in het vlakkevloerencircuit een meer (object) theaterminnend publiek.

Samenstelling publiek

Doordat BOT voor de serie *Het Geluid Van* haar eigen ticketingsysteem heeft is het mogelijk gefundeerd publieksonderzoek te doen. Zowel voor wat betreft NAW-gegevens als een meer kwalitatief onderzoek naar beleving via de mail. Zo hebben we de afgelopen jaren een goed beeld van de omvang en samenstelling van het publiek. Uit dit onderzoek blijkt dat mensen BOT vooral kennen van *Het Geluid Van* en *Ramkoers*. Een grote groep kent BOT via meerdere producties.

BOT bereikt:

- lokale gemeenschappen
- liefhebbers van cultuur en erfgoed
- liefhebbers van muziektheater
- liefhebbers van alternatieve popmuziek
- festivalpubliek
- theater- en muziekprofessionals

Omvang publiek

Sinds de samenwerking met productiehuis ON heeft BOT ruim 18.500 bezoekers getrokken. Ons publiek is sinds 2011 bijna vertienvoudigd.

Bezoekersaantallen BOT i.s.m. productiehuis ON

<i>Jaar</i>	<i>Aantal bezoekers</i>
2011	723
2012	1185
2013	3623
2014	6203
2015	7103

Leeftijd

Onze producties trekken een breed publiek, tussen de 21 en 70 jaar. Binnen deze groep is de leeftijdscategorie 35 t/m 60 jaar het sterkst vertegenwoordigd.

Spreiding

BOT trekt bij *Het Geluid Van* steeds meer publiek van buiten Overijssel en Gelderland. Waar in 2013 zo'n 90% van de bezoekers van *Het Geluid Van* uit Oost-Nederland kwam, komt nu circa 33% van elders in Nederland. Het merendeel van de bezoekers is bereid tot 100 kilometer te reizen voor een voorstelling .

Speellocaties

De speellocaties van BOT bestaan de komende jaren vooral uit locatietheater waarin we voor een langere periode op een locatie blijven en tourvoorstellingen die zowel op Nederlandse als op buitenlandse festivals spelen.

Online bereik

Begin 2016 zijn er circa 2200 nieuwsbriefabonnees voor de BOT-nieuwsbrief. We bereiken ook de 3000 abonnees van de nieuwsbrief van productiehuis ON. BOT heeft 1600 likes op de eigen Facebookpagina, 1300 likes op de pagina van *Het Geluid Van* en 1900 via productiehuis ON. Op Twitter hebben de accounts van BOT, ON en de projectpagina's circa 1000 volgers.

De nieuwsbriefabonnees kunnen eerder tickets voor voorstellingen kopen, het maakproces bijwonen en worden op de hoogte gehouden van voorstellingen die op tournee zijn. Aangezien veel voorstellingen uitverkocht zijn (zowel op festivals als bij *Het Geluid Van*) wordt deze service zeer gewaardeerd.

'Wauw, geweldig, knallend en ontroerend, mooi en dynamisch. Prachtig!'
'Al die verschillende emoties, rust, heftigheid en power. Super!'
'Supergaaf! Cirque du Soleil van de muziek'
– gastenboek *Ramkoers*

Communicatiestrategie Het Geluid Van

Het Geluid Van richt zich op drie doelgroepen. Direct rond de speellocatie zijn er de geïnteresseerden uit de regio, die vooral benieuwd zijn wat er in het pand gebeurt of een binding hebben met de locatie en diens plek in de samenleving. Een tweede groep is die van bezoekers uit omliggende steden en gebieden. Zij komen vooral uit interesse voor de mix van erfgoed en cultuur. De derde groep bestaat uit de vaste bezoekers van *Het Geluid Van*. We spreken deze doelgroepen allemaal op een andere manier aan.

Al in de onderzoeksfase start de communicatie in het lokale netwerk. Zo beginnen we elke editie met ambassadeurs van de locatie: mensen die er hebben gewerkt, gemeentes die eigenaar zijn en betrokken organisaties. Zij vormen de eerste schakels in de communicatiestrategie, die voor de lokale bevolking meer draait om het gesprek in de supermarkt of in de kroeg dan om Twitter of Facebook. Daarnaast kent elke stad of dorp opinieleiders met een hoge status en een groot netwerk die we zo snel mogelijk bij het proces betrekken.

Onze strategie is erop gericht een fijnmazig netwerk van verenigingen en clubs te ontsluiten waar het potentiële publiek actief is. Dit netwerk verbinden we met een bredere kring van regionale organisaties op gebied van erfgoed, theater en muziek, zoals archieven, erfgoedcentra, theaters, bibliotheken en poppodia die partner worden in het project. Via deze officiële partners creëren we draagvlak in de stad en bereiken we in één keer de achterban van alle belangrijke partners die betrokken zijn bij *Het Geluid Van*.

Door het ongewone maakproces en de bijzondere locaties van deze voorstellingen is het relatief eenvoudig om pers aandacht te krijgen. Deze grote hoeveelheid free publicity zorgt dat we ook de tweede groep van cultuurliefhebbers uit de regio effectief kunnen bereiken. Na deze ronde volgen de landelijke media, waarvan bijvoorbeeld *Met het Oog op Morgen* (Radio 1) en *de Volkskrant* aandacht aan onze voorstellingen besteden.

De derde groep, de vaste fans, benaderen we vooral via direct marketing zoals onze nieuwsbrief en gerichte berichten op social media.

In dertien edities van *Het Geluid Van* hebben we deze strategie steeds verder verfijnd met als startpunt de website www.hetgeluidvan.nl, die als nieuwsbron, ticketshop en archief fungeert. De laatste jaren is ook de Facebookpagina voor de communicatie met het publiek belangrijker geworden. Van de mogelijkheden om hier gepromote posts te doen, die per publieksgroep en regio goed te 'targetten' zijn wordt intensief gebruik gemaakt.

Het succes van deze aanpak bleek bij *Het Geluid van Stroom*, waar we via onze direct mail in twee dagen ruim 800 tickets verkochten en de 3000 beschikbare tickets binnen twee weken uitverkocht waren.

Communicatiestrategie tourvoorstellingen

Ramkoers heeft een model opgeleverd voor publieksbenadering bij tourvoorstellingen. De strategie bij *Ramkoers* draaide vooral om een gebalanceerde mix van middelen, gericht op het vergroten van onze naamsbekendheid en het bereiken en vergroten van ons vaste publiek in combinatie met de marketing van het festival. De insteek van de marketing is ook voor festivals geënt op de insteek *BOT is anders*. Met deze boodschap blijken we ook binnen het festivalgeweld van publiciteitsuitingen goed overeind te blijven.

Het bestaande publiek wordt benaderd via direct marketing zoals de nieuwsbrief en gerichte berichten op social media. BOT-fans fungeren hierbij als ambassadeurs, die via mond-tot-mondreclame, deelacties op Facebook en vaak persoonlijke emailacties anderen op de voorstelling attenderen.

Gezamenlijk hebben deze acties en strategie bijgedragen aan een nog steeds groeiende naamsbekendheid. *Ramkoers* kreeg vier sterren en een lovende recensie in *de Volkskrant*, de *Theaterkrant* plaatste een positieve recensie, enkele landelijke kranten noemden de voorstelling in voorbeschuwingen van festivals en er verschenen interviews met de makers. Deze berichtgeving had als effect dat op festivals vast publiek en nieuwe bezoekers soms uren in de rij moesten staan om *Ramkoers* te kunnen bekijken.

Prijsbeleid

Lage drempels zijn soms belangrijk om het beoogde publiek te bereiken, bijvoorbeeld bij *Het Geluid Van* dat voornamelijk bestaat uit lokaal publiek dat geen vaste cultuurbezoeker is. Daarom hanteren wij prijzen (15 euro per voorstelling), vergelijkbaar met een bioscoopbezoek of een concert. Entreprijzen zijn daarnaast gebaseerd op de duur van de voorstelling. Door voorstellingen meerdere keren per dag te spelen kunnen we toch voldoende inkomsten realiseren. Over het prijsbeleid bij festivals hebben we minder controle, maar festivalpubliek heeft een eigen prijselasticiteit.

Communicatiestrategie internationaal

We sluiten op internationale festivals aan bij de communicatie van het festival. We investeren in een goede band met het festival om de achterban te bereiken en gebruik te maken van connecties met (social) media. *BOT is anders* blijkt vaak zowel de reden om ons te boeken als een goede insteek voor media. De ongewone en sterk tot de verbeelding sprekende machinerie en reputatie van BOT betalen zich zowel vooraf als achteraf uit in media-aandacht. Deze aanpak zetten we de komende jaren voort.

In de combinatie van beeld, geluid en energie overstijgt BOT taalbarrières. Elke in het buitenland gespeelde voorstelling levert twee nieuwe boekingen op. Bij *Ramkoers* bleek dat recensies in internationale media de interesse bij nieuw publiek en nieuwe festivals extra versterkte. Het binden van internationaal publiek vraagt de komende jaren een verdere differentiatie van de communicatie met onze vaste volgers. We brengen een deel van onze nieuwsbrieven in het Engels uit.

Aanvraag meerjarige activiteitensubsidie BOT 2017-2020

Tweets Bristol Festival of Puppetry

 Tom Spencer @TomChisel 1d
Ramkoers by @wijzijnbot is one of the most exciting things I've ever seen. Last chance tomorrow @ArnolfiniArts
arnolfini.org.uk/whatson/bot-ra...
Details

 Emma Williams @EmmaWilliam... 1d
people watching Bot @ArnolfiniArts right now - jealous- last show tomorrow just go
puppetplace.org/events/ramkoers
Details

 James Sargent @jamestsargent 1d
Katerina takes on the BOT:Ramkoers whirleygig @ArnolfiniArts
[instagram.com/p/7DjkvNml4J/](https://www.instagram.com/p/7DjkvNml4J/)
Details

 brizzleness @brizzleness 1d
Loved Ramkoers @ArnolfiniArts @PuppetPlace @wijzijnbot. Musical mechanical mayhem! #BFP15 More shows today &

 Nicky Archer @njartsprojects 8h
Absolutely fantastic performance by @wijzijnbot tonight @ArnolfiniArts !! Come again for next year's #bfp15 @PuppetPlace please!
Details

 Adam Nash @AdamNash6 8h
Incredible! Not sure what I've just seen, but it was incredible. @wijzijnbot at @ArnolfiniArts #bristol @PuppetPlace #BFP15
Details

 Jack Drewry @jackdrewry 8h
That may well be the best thing I've ever seen! @wijzijnbot with their astonishing show RAMKOERS @ArnolfiniArts #musicalmachines #mindblown
Details

 Puppet Place @PuppetPlace 17h
Ramkoers: Endlessly inventive, highly energetic. Last chance at 9pm tonight: bit.ly/1UjWbnP @wijzijnbot @ArnolfiniArts via WhiteRab

 Dane Rayment @d_rayment 6h
@wijzijnbot wonderful at the arnolfini tonight. Einsturzende neubauten meets cirque du soleil via svankmajer
Details

 Peter Lord @PeteLordAardman 7h
Wow!! just about sums it up. Astonishing, brilliant inventive performance from @wijzijnbot @ArnolfiniArts tonight. Part of @PuppetPlace fest
Details

 Puppet Place @PuppetPlace 7h
Been planning @wijzijnbot visit to #bfp15 and my god it was worth it. #ramkoers genre bending, soul stirring and inspired.
Details

 David A Sproxton @SproxtonA... 8h
Post performance anarchy after the organised chaos of the wonderful Ramkoers by BOT @wijzijnbot #Bfp15. Brilliant!
pic.twitter.com/qaW67hi4r2

5. Spreiding

BOT en productiehuis ON zijn gevestigd in Oost-Nederland. Veel locatieprojecten vonden in de afgelopen jaren hier plaats. Voor de komende periode zetten we in op meer spreiding binnen en buiten Nederland. De niet-locatiegebonden projecten bestreken al een groot afzetgebied in Nederland en op internationale festivals. Voor de komende periode continueren we groei binnen ons netwerk van speelplekken en de spreiding daarvan.

6. Bijdrage talentontwikkeling

BOT vraagt geen bijdrage voor talentontwikkeling.

7. Toelichting op begroting, dekkingsplan en kengetallen

Algemeen:

De jaarcijfers van 2015 zijn nog niet voorzien van een accountantscontrole. Voor 1 april wordt de definitieve jaarrekening nagezonden.

ON is sinds 2011 producent van alle activiteiten van BOT. Voor de komende vier jaar wordt deze samenwerking gecontinueerd. In de praktijk houdt dit in dat financiën, productie, marketing, artistiek en zakelijk leiding vanuit productiehuis ON worden verzorgd. De activiteiten van BOT vielen de afgelopen jaren binnen het activiteitenaanbod en jaarrekening van ON. Er zijn dan ook geen separate, goedgekeurde jaarrekeningen. Vanaf 2017 gaan de activiteiten die ON ontplooit voor talentontwikkeling, over naar De Nieuwe Oost. BOT wordt voor productiehuis ON de hoofdactiviteit.

In 2013-2015 is er alleen op projectbasis gewerkt en laat BOT een stijgend aantal uitvoeringen zien. Een van de projecten was de reeks *Het Geluid Van*. De afgelopen jaren zijn er drie edities per jaar gemaakt en uitgevoerd. Het gaat hier om intensieve maakperiodes op locatie opgevolgd door een intensieve speelperiode van meerdere voorstellingen per dag. BOT heeft hier inhoudelijk veel van geleerd, maar de werkwijze is dusdanig intensief dat dit niet vol te houden is. Voor *Het Geluid Van* betekent dit dat we het aantal uitvoeringen terugbrengen naar twee in vier jaar in de periode 2017-2020. Het totaal aantal speelbeurten van BOT gaat terug naar ongeveer 45 voorstellingen per jaar.

De tourproducties van BOT zijn kostbaar om te vervoeren en leveren pas een break-even op als ze meermaals per dag en/of meer dagen achtereen gespeeld worden. Locatievoorstellingen hebben vaak beperkingen in het maximaal aantal bezoekers. Om toch zoveel mogelijk geïnteresseerden te bereiken speelt BOT voorstellingen meermaals per dag. Het gaat om volwaardige voorstellingen met een speelduur van een uur. In overleg met Clare Tolsma (FPK) is afgesproken dat bij voorstellingen die meermaals per dag gespeeld worden, het totale aantal bezoekers telt voor de aanvraag voor subsidiëring door het Fonds.

3.2 - punt 1

De tourvoorstellingen van BOT gaan lang mee. *Ramkoers* is gemaakt in 2014, speelt in ieder geval nog in 2016 en naar verwachting nog in 2017 en 2018.

3.2 - punt 1b

De vergoedingen in het buitenland kunnen sterk wisselen. Zo kregen we in Engeland rond de € 18.000 voor vier speelbeurten en in Estland rond de € 8000 voor een speelbeurt.

3.2 - punt 2

Meerjarige ondersteuning maakt het mogelijk ook meerjarige sponsorovereenkomsten aan te gaan. Daarnaast bouwen we voort op de aanpak bij *Het Geluid Van Stroom*. Publieke partijen cofinancieren daarin de voorstelling (ENGIE: € 10.000).

3.2 - punt 3a

De afgelopen jaren heeft BOT op basis van projectsubsidies gewerkt. Financiële tegenslagen waren voor BOT niet op te vangen. ON heeft tweemaal, in 2014 en 2015, ontstane tekorten opgevangen om de continuïteit voor BOT te waarborgen. Daarnaast is *Mijn Faust* in coproductie gemaakt met HETPALEIS in Antwerpen.

3.2 - punt 3b

Overige inkomsten bestaan uit o.a. crowdfunding en merchandise.

De komende jaren verwachten we weer gebruik te maken van crowdfunding en komen er naast inkomsten van merchandise ook inkomsten van cd-verkoop bij.

3.2 - punt 12

De overige bijdragen bestaan uit projectsubsidies. Binnen een meerjarige subsidiëring valt deze post terug naar 1000 euro per jaar omdat we weinig aparte projectsubsidies meer aanvragen. De aanvullende financiering komt grotendeels uit de eigen inkomsten.

3.4 - punt 1 en 2

De beheerslasten van materieel en personeel zijn respectievelijk 7% en 10 % van de totale beheerslasten van productiehuis ON.

In het jaarverslag zijn de personeelslasten terug te vinden in Hoofdstuk 5, punt 15 en de beheerslasten in hoofdstuk 5, punt 17 en 18.

3.4 - punt 4a en b

Zie bijlage overzicht producties BOT 2013, 2014, 2015.

3.4 - punt 5a

Hierin zitten de maakuren van BOT, regie en artistieke begeleiding en de toerekenbare uren op het gebied van productie, techniek, publiciteit/ marketing, financieel en zakelijk.

De komende vier jaar gaat er verhoudingsgewijs meer naar de activiteitenlasten personeel voorbereiding omdat BOT investeert in verdieping door het volgen van lessen, workshops etc.

3.4 - punt 5b

Hierin zitten de uitvoeringsuren van BOT en de toerekenbare uren op het gebied van productie, techniek, publiciteit/ marketing, financieel en zakelijk.

We spelen in 2017-2020 minder voorstellingen, maar de activiteitenlasten personeel uitvoering blijven ongeveer gelijk. Dit komt omdat BOT in de reeks *Het Geluid Van* altijd meerdere voorstellingen per dag speelde. BOT ontvangt een dagvergoeding en wordt niet betaald per voorstelling. Voor de periode 2017-2020 loopt het aantal voorstellingen terug, omdat we de reeks *Het Geluid Van* minder frequent spelen, maar het aantal speeldagen blijft nagenoeg gelijk.

4.2

We werken op projectbasis en vanuit ON op basis van toerekenbare uren. Om een indicatie te geven zijn de projecturen en gages omgerekend naar FTE's.

4.3 eigen vermogen, voorzieningen en kortlopende schulden

Aangezien BOT geen eigen jaarrekening heeft, zijn dit de totaalcijfers van productiehuis ON. Deze cijfers zijn opgebouwd uit bestemmingsreserve en bestemmingsfondsen. Zie het jaarverslag hoofdstuk 4, punt 5.

